

Salahjas Weefis

Ut pafha wifuschehliga augſta Keisara wehleſhanu.

Mahias Meesis isuahsi weentreis na uedefu.

Nahditais. Jaunalaabs finas. — Telegrafs finas. Eelkch semes finas: Riga. Nahds wahrs fur wajaga. No Kreisburgas. No Weetlaivas. Is Sweizeema. Y Osheenas. Is Sofena. Tselgava. No Ruzawas. Leepaja. Pahr Latweeschu un Leischu idalichanos Augsch-Kreisemē. Wilande. Peterburga. — Ahr semes finas: Politikas pahrlats. Anglija. — Drusku par ehrmeem. Latweeschu dshwe Deenwidus-Kreewijā. Beellumā: Laupitaju meita. Graudi un seedi.

Jannahah's finas.

Swehtdeenaš bodes wala. Schejenes Wahzu
awise, „Rig. Tagebl.“ bija usnehuje eefuh-
tijumu, kura eefuhitajš par to schehlojahs,
ka swehtdeenahm pa Rigas eelahm ne=eot
wajadfiga swehtdeenas kluſuma, kahdu sweht-
deena pagehr, jo bodes stahwot walam un
pirzeji tur tapat ka darbu deenās ejot pirk.
Naw noleedsams, ka kristigam prahiam schahda
kristigu swehtdeenu kluſuma trauzeschana ir
reebiga un tatschu pa leelakai dalai paschi
kristigee ir wainigi, ka swehtdeenas kluſums
zaur tirgofschamu teek trauzet. Lai gan pa
leelakai dalai nefristigee fawas bodes pa sweht-
deenahm tura walam un tur andelejahs, bet
kristigi laudis ir tee pirzeji, kas schahdās bo-
des eet pirk. Ja neweens kristigs zilwels
ne=eetu pirk pa swehtdeenahm, tad gan reta
lahda bode tiktu par swehtdeemi tureta wala,
jo tik pirzeju dehl bodes tur atwehrtas. Schè-
nu gan waretu peeminet, ka deenastneeleem,
kireem pa darba deenahm fawas deenasts ja-
ispilda, naw watas, pa darba deenahm fa-
was wajadfibas eepirktees, tomehr dauids tahdu
deenastas fungu nebuhs, kas par darba dee-
nahm fawem gahjejeem kahdu stundinu ne-
atlaus, kur warehs fawas wajadfibas eepirktees.

Nispute. Uri tureenes apgabalā leeli sneegu puteni, tā Leepajas-Wentspils pasta traktā notikuschas daschadas noseboschanahs. Tā par peem, „Rīschl. Westn.” ūno ka 12. marta Ruldigas pastē eesniguse zelā uſ Nisputi, tā ka to wajadseijs israft.

No Kaunas gubernas valsta: Ka ari aif-
flehgtds wagonds prez̄es n̄aw wiſ wehl no
ſagleem droſchās, tas ſchē pehdejā laitā Abeli-
ſtazijā wairat reiſehm pedſiwhwots. Preelſch
pahra nedelahn 15 pudi tabakas bij nosagt̄i.
Schis pametums bij wehl panefams, bet
preelſch lahdahn deenahm paſuda iſ wagonas,
kas ſche bij apſtahjees, trihs preſchū pakas,
kureu wehrtiba bija uſdota uſ 2800 rubleem.
Muhpigi meklejot pehz trim deenahm atrada
paſuduſchāſ kafteſ meschā, gan uſlaufſtas, to-
mehr ne wiſai tulſchāſ, jo tur atradahs ſee-
gelu gabali, ſmiltis un ziti gruschi; til ween
no uſdotajahm prez̄ehm: kaſchoeem un ſmal-

kahm wadmalahm — ne wehsts. Kad nu
naw wis domajams, ka sagli buhtu nophuh-
lejuschees istukschotas fastes ar mineteem gru-
scheem peepildit un tad us meschu nowest,
tad jaſpreesch, ka tahs bijuschaſ waj nu jaw
no Peterburgas ar schahdn ſaturu iſſuhi-
tas, waj ari ſahdfiba paſtrahdata kahdā zitā
ſtažijā mi tadehl gan jawehlahs, ka uſrau-
dsiba tiltu pahrabota un wairak gahdats, ta
par pretſchu fuhtijumu, ka ari par zelineeku
leetin droſchibū.

Uf troneschanas svehtkeem Maskawā eera-
dischotees 19 ahrsemju printschi. Nā Swee-
drijas walsts un lehnina representats nah-
schot Sweedrijas krona prinzis. Bulgarijas
un Melnkalnes knasi eeradischotees paschi.

Italija. Bija festdeenas nakti ap plst.
pus diwieem, kad guletaji tika no salda meega
istratzeti zaur troksni, kas pehrlona spehree-
nam libdsinajahs. Kahdi nedarbneeki bija
pee justizes pils peesehjuschi buteli ar sprah-
dsinofschahm weelahm un ar kahdu dedsinamo-
wirwi aisdedsinajuschi. Par laimi tahdā
wehla nafts stundā nebijas neweena zilweka
tuwumā, kas buhtu warejis tilt eewainots.

Marsela. Kāhdā elas magafinē petrolejas-
kātlis pahrsprahdfis 16. marta wakarā un
zaur sprahdseemu ifzehlahs uguns, pēe tam
4 zilwelki ūdēga un wairak zilwelku tīla ee-
wainoti.

Ungarija. No Peschtes atnahluſe ſina, ka 17. martā Georgs Mailats, wirſteſtas preekſchſehdetajs un wirſnama preekſchneeks, ſawā dſihwolli tigis atrafts noschnaungts, pilnigi apgehrbts, rokas winam bija ſafeetas un mehle iſrauta. Gulet wiſch nebija dabuijs eet, kad ſlepławiba notika, jo gulta nebija aiftikta. Preekſch puſnakts wiſch wehl bija muifchneeku beedribā bijis. No gutama kambareka loga karajahs wirwe, ar kuras paſihdsibu laikam ſlepławia gutamā kambari bija eelihdis un pa to ari laikam aifbehdfsis Neſina, kas ſcho ſlepławibu ifdarijīs. Laufchu iſbihſchanahs par ſcho noſeeguma darbu ir wiſpahriqa.

Turzija. No Arabijas sino Anglu awisei "Dayli News", ka Jemenes apgabalā plo-

Mahjas Weesis teek isdoris festdeenaahn
no plesst. 10 sahlot.

Malſa par fludinapchanu:
par weenas flejas ſinalku rafstu (Petit)-
rindu, jeb to weetu, lo tahda rinda eenem,
malſa 8. lap.

Revalžija un ekspedīzija Rīgā,
Ernst Blates bilschū- un grahmātu-dru-
latawā un burtu-leetuwe pēc Pehtera
baņizašs.

Jotees stipris Arabeeschu dumpis. Gandribis
ik deenas noteekot kautini starp Turku sal-
dateem un Arabeescheem. Ja dumpis ne-
titschot no Turku kara spehka ahtri apspeests,
tas weegli waretu isplahtitees par wifü Ara-
biju, jo Arabeeschi ar Turlu palaidnigo un
plehfigo waldbiu jaw sen naw meerä.

Spanija. Kāhda tureenes balsnīzā gan
drihs leels dumpis išzehlees, tapehz īa mah-
zitajs ar ūsu sprediki bija klausītāji juh-
tās aisslahris.

Telegrafo finas.

Peterburgā, 18. martā. Tureenas avisē
jino, ka grafs Peters Schuwalows par
Schihdu-komisijas preekschneeku apsīhmetē.

Peschte, 17. marītā. (Slates to ūmū
Ungarijā). Kā rahdahs, tad Mailats buhs
aplaupišchanas deht noschnaugts. Wina lib-
kis tika us grihdas gutot atrafis, tikai ar
naktskreklu apgehrbts, rokas un kahjas fa-
feetas, wirwīs ap kallu, ar fadausitu ūmalra-
kaulu. Wina gredzens ir winam no pirksta
nowills un wina pulkstens un naudās-grah-
mata bija panemtas; pee kafes wareja manit,
ka bija mehgīnats to uſlaunt. Slepławi zaun
to us dahrja puſi eſoscho balkoni aifmuſu-
ſchi. Slepławu pehdas, kas mihiſta dahrja
ſemē bija eespeeduſchahs, us tam rahda, ka
ſlepławas bijuschi no prastu lauschu kahrtas.
Meilata hufars tika ſanemts, tapehz ka ne-
uſtizibas domas us winu greeſchahs.

Liverpolē, 17. martā. Polīzija 16. martā
aptureja īstū ar sprahdsinamahm leetahm
un ar elles-maschinahm, kas no Norkas ar
damīstugi atmahlūtchās; tas zilwels, kas uſ
ſchi kuga atradahs, tika apzeetinats.

Londone, 18. martā. Polīzijas tešas
eeraanga par svarīgu atgadījumu, ka Liwer-
pulē kists ar sprādīšanamahm leetahm un
elles-maschinahm tureenās polīzijas rokās
nahzis. Sīhkaki išmeklejot atrada, ka sprā-
dīšanamas leetas mineto kistā bija nitroglize-
rīns. Pee Liwerpules tika fanemis tāds
dselseszeta eerehdnis, no Ižru tautibas, no
lura domā, ka winam daliba ar mineto
kistu.

Geschäftsfinanzen.

Is rewidenta-senatora funga sinojuma, kas laſams Petrowa namā (Suworow eelā Nr. 6), redſams, ka tagad luhgumit raksti uſ ſenatora wahedu top peenenti ſenatora kanzelejā, kas atrodahs Suworow eelā Nr. 6, fort. 10, pirmdeenahm, treschdeenahm un feſtdeenahm no plft. 12—1 pehžp., atſkaitot ſwehtku deenaš.

Rīgas pilsetas teatra degschanas lecta, kā
jau finots, Rīgas rahtes kriminal-deputazija
nu dewuſe ſawu ſpreedumu. Schis ſpree-
dums, 12. janvarī ūch. g. no Widzemes gu-
bernatora īga apstiprinats, ir nodrukats ih-
paſchā peelikumā pee „Rīg. Ztgas“ 58. nu-
mura. Pēhž plāša iſmetleſchanas ſinojuma,
ſpreedums ſawilkts tſchetrās tehsēs, kurās
teikts: 1) War uſſlatit par ne-apgahſchamu
peerahdijumu, ka teatra degſchana notiluſe
zaur gahſes iſtezeſchanu greestu telpā. 2)
Ir ūti netizams, ka wirsgaismotaja Konrada
Schaub iſtureſchanahs greestu telpā 14. ju-
nijs 1882. gadā stahwetu kaut lahdā ūkarā
ar wehlak iſzehluſchos teatra degſchamu; til-
pat netizams ir, ka degſchana notiluſe zaur
lahdas zitas perfonas laiſlumu. 3) Wiſadā
ſinā war gan buht, ka ūchē notiluſe laun-
prahīga uguns peelikſchana. 4) Objektiwi
uguns iſzehluſchanahs naw iſſinata, un ari naw
atrafta perſona, uſ kuru waretu greest domas,
ka wainiga pee tihſcha waj netihſcha uguns-
grehka, un tadeht ari neweens newar tapt
nodiots teefahm.

Jehkaba basnijā 13. martā eeswehtija mahzitaja amata kandidatu, Augustu Spalvinu, kas no konsistorijas apstiprināts par Lehdurgas mahzitaja paligu.

Rigas blehschi prot weenumehr isgudrot jaunus stikus, lai weegla wihsé waretu pee naudas tilt un to ziteem iskrahpt. Nupat 7. maria pulfsten 2 pehz pusdeenas Tren-telbergas Schihds wahrda „Baltais Bergs“ eet pa Ralku-eelu us Peterburgas Ahr-Rigu, kur tam preti nahk kahds Schihds ar dsel-tenu bahrdu un usprafa: „No kreeenas juhs esat?“ To dabujis sinat winsch eet sawu zelu. Te Bergam gar fahneem paschaujahs gaxam kahds Kreews, kas wina preefschā usnehmis kahdu naudas-maku, ne wahrdi nefazidams, nogreeschahs kahda fahnu eelā un nu apskata sawu atradumu. Bet Bergs kahrigs sinat, kas tur ir, ko blehdis uszehlis, eet flattees un faka: „papolam“ t. i. us pusehm, us ko blehdis tuhlin atbild: „Nu, papolam,“ tadeht ka Bergs ir uszehluma re-dsetajs. Te malā tee atrod kahdu masu ka-stiti, kur eekschā ir skaita seeweeshu bro-scha ar dimanteem isrotata, lamehr abi par sawu atradumi brihnahs un takseere, zif wina ir wehrt, te wineem peenahk flat-tas pats Schihds, kas jaw Bergu agrak us eelas pehz dfihwes weetas bija taujajis un tas pehz leetas apskatischanas tuhdat par broschu sola 75 rubli, bet Kreews par to zenu negrib atdot. Nu Schihds atkal sola 80 rubli, bet kad Kreews par to ne-atdod, tad Schihds atkal faka: „Es ari pats nesini, zif ta broscha ir wehrt, tadehk luhdsu us-gaidat us mani, es pasibstu te weenu lungu, kas sawa kantori ar tahdahm leetahm an-delejahs, tas mums skaidru suni par scho leetu isdos, es winu tuhdat atwedišchu schuep.“ To fazijis, tas aisskreen projam un atstabi Berqu ar Kreevu weenus paschus, kur

Kreew̄s nu Bergam stah̄ta, ka schis esot
kahda pakkawneeka ūlānis no ūschkiles
un eetot uj apteeki pehz sahlehm, jo kungs
esot ūoti ūlims.

Pa to starpu ari jaw nahk tas pats Schihds ar kahdu lepmi lungu, kas ir gehrbees lepnā kaschokā ar selta pulkstena kehdi un gredse-neem isrotats. Tas broschu pret fauli gro-fidams, kas jauki spihd, faka: „Ta broscha ir no selta, ar defmit dimanta almineem rotata un es par winu doschu 400 rubli. Kad Kreewa ar Bergu to dsird, tad tee tu-rabs pee 500 rubleem un kungs ar scho-zeni ari ir pilnā meerā, bet pee malkascha-nas tam ir til 50 rubli keschā, tadehk tas ufaizina Kreewu ar Bergu schim lihds nahkt us kantori pehz naudas. Bet Kreewa scheem isflaidero, ka schim ir jasteidsahs us apteekti pehz sahlehm un newarot neweenu minuti wairs gaidit, lai ismalkfajot us weetas. Ko mi darit? Kungs prasa, zif Bergam esot naudas? Tas atbild man naw naudas ko malkat, bet es til esmu yusnaudas manti-neels. Schihds atkal faka: „Tew tak ir nauda, es jaw redseju.“ Nu Bergs atbild ka schim til esot 100 rbf. un ne wairak. Pehz ilgas farunas nu tee ißlhigst tà: Kungs ee-dod Kreewam 50 rublus un Bergs atkal fawus 100 rublus un atlaisch Kreewa, kas no Berga to pahreju naudu, 100 rublus pehzak lai panem pee kaufmana Popowa, kur Bergs mahjo un kungs ar Bergu fuhrmani nemshot un brauks us Gelfch-Rigu us Sal-mander kantori Pils-eelā, kur tilis tee 500 rubli ismalkfati. Pee kantora peebrauzot kungs Bergam teiz, kam broscha ir rokā: „Usgai-dat man, es tuhlin juhs faulkchu,“ un to teizis kungs ee-eet kantori us muhshcu. — Kad nu Bergs newar lungu sagraudit, tad winsch ee-eet kantori pehz tahda funga tur mellet, bet kantori neweens tahda funga naw redsejis, ne ari pasihst, un ar to ir Berga 100 rubli kā uguni eefweesti un pagalam. Ta broscha, ko es pats esmu redsejis, ir wee-nigi lihds 50 kap. wehrta.

Us tahdu paſchu wiſſi tai paſchā deenā
atkal Maſlawas Ahr-Riga zits Trentelbergas
Schihds, wahrdā Leibe, no tahs paſchas
blehſchu bandas ir tizis ar 25 rubleem
fodits. Ta broſcha, fo Leibe pahrweide
mahjā, ir tikai 30 kap. wehrta. Tadehſ
beidſot uſſauzu: Sargajatees no blehſcheem!
S b r g.

Baur polizijas kontroli februara mehnesē ū fuhrmani apstreahpeti 68 gadijumōs (pret 104 janvarī), un proti: 42 ar naudu, 22 ar rahjeenu un 4 ar arestu no 4 deenahm lihds 2 mehnescheem. Bes tam 1 pretschu wedeju nosodija ar naudu un 1 fungu kutscheeri ar rahjeenu. Ne-isteesatas palika 40 leetas.

Slihtone. 10. marta rihtā, kā „Rig. Ztga“ ralsta, Bikeru faimneezeš, Afrošinas Grigor- jēwas Laschlowas, deenastmeita, Anna Ro- senstrauč, kas peeralkstiitā pēc Blomes mit- schas, ar spaineem tila suhtita pehz uhdens. Uhdens bij ſmelams iſ ahlinga ipitē. Ah- linga malas zaur paftahwoſchu aukſtumu bij apſaluſchas ſoti glūdenas, un ledū uſzehrtot, Anna Rosenstrauč krita tik nelaimigi, kā ar galwu eekrita ahlingi. Ledus bij 5 pehdas beess un uhdens tikai $1\frac{1}{2}$ pehdas dſilſch, un nelaimigajai, ledus ahlingi eespeestai, wa- jadſeja iſlaift ſarvu garu, eekam palihdsiba radabs.

Kahds wahrs, kur wajaga. Sawas wa-

jadsibas deht, kā zitkahrt, tā ari schoreis no-
brauzu Limbaschds tirgu eepirk. Patlaban,
kad es weenai seewinai telu, ko ta preelsch
pahrdoschanas bij weduši, nöpierku, veenahl
tirgus usraungs D. ar eelas puikahm, prasa,
waj winu pasihstot, atbildeju kā pasihstu gan;
tirgus usraungs D. nem fregam, kura wësumä
tebsh bija, pee galwas un projam, fajidams,
kā preelsch pusdeena tikai ween pilsehtnee-
keem ejot brihw yirk. — Pa to starpu es
tiku no eelas puikahm kreetni islamats, fo-
lijahs wehl mani aukstā laikā bes kaschoka
atstaht. Nogahju pee pilsehtas walbes pebz
padoma luhgt, bet deemischehl paliku bes kah-
das atbildes. Ja tas tā buhtu, kā semnee-
keem naw teesiba preelsch pusdeenanās tirgu
yirk — to awiſes waj zitā weetā iffludinat,
lai zaur to ne-iſzeltos daudskahrtigas apla-
mibas.

No Krihsburgas. Schē februara mehnesi ir diwi swarigi notifikasi isdariti tiluschi, par ko te ihsumā peemineschu. Nahdā deenā schahs muischas mescha fargs braukdams no zeema ar sawu meitu un weenu Schihdu, fateek mescha saglus, kas kahdus trihs balsus wed us sawahm mahjahn. Mescha fargs, negribedams saglits ta wakā laist, nu abi ar Schihdu lehraphs pee Lihlaschanas. Bet no saweem pretinekeem teek pahrspehti un labi resnu predes faru wiſi trihs ta fasisti, ka paleek semē bes atmanas gulot, kuru laiku balta sagli few par labu isleetadami aisbrauz projam un wiſus trihs atstahj semē guloschus. Wehz kahda laika meita, kas ahtrat usmodusees, ar peenahkuscha zilwela palih-dſibū eeleek sawu tehwu un Schihdu kamanas, ar kureem nu aisbrauga mahjās. Otrā deenā nelaimigais mescha fargs issaida sawu dſihwibū un ſlepławi ir nodoti teefahm, kur sawam ſodam wairs ne-isbehäs.

Otris stikis ir atlal tas, ka Krihburgā,
taī weetā, kur pahr Daugawu eet us Zeh-
labščati, kahdā ahlingi, kur uhdeni fmehle
no Daugawas, atrada kahdu noslīhzinatu
Schihdeetes lihki. Domas greeschahs us kahdu
Schihdu, kas to ejot padarijis, tas nu ir
fanemts un nodots teesahm, redsehs, kas tur
išnahks. Par sahdsibu un ziteem grehkeem
naw wairs wehrtis ko runat, tee eet guba
gubahm us preefchū. Sbrq.

No Weetalwas „B. W.“ dabujis schahdu sinojumu: „6. martā dabujam no senatora eerehdna Denisenko kga rakstu, lai sawehstū wiſus amata wihrus pag. namā uſ rewihju. Pag. waldeſ rewideschana eefahlahs 7. martā plkst. 11, wiſu amata wihru klahtbuhſchanā. — Tani paſchā reiſe revidents pahrlubkoja pag. ſkolu, pee kam gan ſkolotajam Weiß- palam paſcham lika behrniſ pahrlauschinat, gan ari pats to darija. No obligatoriskahm mahzibahm iſwehleja kreewiſku laſiſchamu ar pahrzelschamu un gramatiku, wiſpahrigu weh- sturi, ſaweenotu ar geografiju un kreewiſas wehſturi. No atbildehm wareja pahrlieeza- tees, ka behrni teek freetni mahziti. Beigās nahza 4-balsiga dseedaſchana un tautaſ-himme. Schkirdamees revidenta kungs pateizahs behr- neem par ſcho eepreezinaſchamu. — 8. martā rewideja Weetalwas draudſes ſkolu. Leelās telpas ſchim brihscham pilda tilai 16 ſlo- neeki. Mahzibas nehma tahs paſchaſ un tahdā paſchā augſtumā, ka jaw pirmajā deenā pag. ſkolā, bet no wiſahm atbildehm ar no- ſkumſchamu jaleezina, ka ſkolneeki nedarija uſ klausitajeem augſchā mineto eespaidu.

Kamehr skolu rewideja, bija fanahkušchi tehvi un mahtes un pagasta amata wihi — wa-reja skaitit lihds 600 zilweku; schee wihi luhdami luhsa, lai tak apschehlojotees par scheem un scho behrneem un lai gahdajot, lai winu atzeltais draudses skolotajs tiktu wineem atkal atpaket dots. — Pehz tam rewidenta lgs aibrauna us Saufneju."

Is Sweizeema raksta „Rig. Ztgai,” ka ari tur schogad bijuschi dauds luhschu un ka peezi tikušchi noschauti. — Turpretim ar wilkeem tik labi neweizotees. Septini gahali wasajotees apkahrt, bet noschaut tos ne-isdotos, ta ka ar bailehm ween luhsjotees us wafaru, kur schee swehri ganameem lo-peem warot padarit leelu postu.

Is Odseenas. Ka wisur ir dsirdams par semneeku tukschibahm ta ari pee mums ir leeli naudas truhkumi. Lautini nesina, ka sawus isdewumus segt. Augstas pirkshanas un nomas naudas un fames algas nemahatas, un naudas naw. Daschi fainneeli naw drošchi, ka us brihwlihgumu pirkas mahjas wareshot paturet. Lai gan lihds schim zaar leelu fomes noplizinaschanu un meschu pahrdewi zihnijsches wajdsigas naudas sawahkt, tomehr fainmeeleem gadslahrtigas makschanas ir valak palikuschas us 44,000 rbt. I. Isuemot scho paradu ir 97,142 r. kredites paradu, 75,126 rbt. obligazijas paradu, 15,630 rbt. us mahjahn eetaifitu un pee teefas norakstitu paradu, 1,500 wezás galwas naudas paradu un no fha gada 5,170 rbt. 10 kap. leelás galwas naudas naw maksati 3121 rbt. 76 kap. Bet kure mi wehl ir wairak-gadigi fames no-algo-jumi un daschi ziti fainmeezibas isdewumi? Us preekschu ari wis newaram zeret us kreet-neemi naudas eenahkumeem. Zaur leelu linu fehshamu un meschu pahrdoschanu seme ta noplizinata, ka ne-augliga palikuſe. Ganibas ir tihrumds pahrwehrstas, zaar ko lop-kopiba un fomes mehsloschana leelsaka mehrā atturetos. Rahdas ir sinamo „Zeitung“ bagatibas issludinaschanas! Ja, teeschan mehs esam parabds bagati! Garidnecibas un skolas sinā mehs atrodamees tapat us behdiga stahwolka, ta ka materialiga sinā. Wezaki raud dehl sawu behrnu laimes isposti-juma, jo pahreet skolas gadi un mahzibu awots — muhsu wiſeem aiſſneedsama draudses skola stahw jaw wairak ka pusotra gada nowahcta. Naudas truhkumi ne-atkauj behrus pilſehtu skolas suhtit. (B.)

Is Sofeno. Zaur bijuscha skolotaja, zeen. Kreita lga ruhpigu gahdaschanu un puhli-neem pee mums fastahdijahs brangs dse-daschanas koris, kusch arweenu muhs eepree-zinaja ar jaufahmi tchetralsigahm dseesmianahm; — pat weenu laizigu konzertu isrihkoja sem mineta skolotaja wadischanas. Bet bahrgais liktens schim dseedaschanas korim bij nolehmis tilai ihfi muhschu. Zaur kreina skolotaja Kreila lga schkieschanos Sofenee-scheem schini leetā dauds no sawahmi zeribahn bija jasaude. — Tagad ar labahm zeribahn eesahktas darbs, — dibinat dseedaschanas beedribu, — pee malas liks, un dseedaschanas dus saldu meegu. Waj wehl kahdreib atmodisees? —

Dapat ari biblioteka, kura zeen. Kreila lga laika tika dibinata, tihlit pehz wina aiſſe-chanas panikla.

Ar pateizibu mehs peeminam zeen. Kreila

lga puhlinus muhsu attihstibas sinā un muhsu firdis karsti pulst, peeminot zeen. tauteeti. Kursemes laukskolu wirswalde weetigajahm skolu waldehm pefsuhtijuse jautajumu lofenes par laukskolahm. Lofenes steidsami is-pildamas.

Is Jelgawas raksta Wahzu „Peterb. aw.“ par schahdu pahrdroschu sruu sahdsibu, kurei pee tam ari netruhbst sawas jozigas pu-fes: Tschetras juhdes no Jelgawas, us Behr-fes upes romantiskā kraſta, atroba h̄ Dobeles meestinsch, kas pasihstams zaar fawem lepneem pilsmuhrēem, kur agrak sobena-or-dena komturs dſihwoja. Katru peekdeenu fchē ir deesgan leels nedelas-tirgus, kas no apkahrtjeem lauzeneekeem teek stipri apmeklets. Rahds fainneels, kas 15 lihds 20 werstes tahki no Dobeles dſihwo, ar sawu laulatu draudseni ari bij apmeklejis scho tirgu. Mahjas brauzot — pa tam jaw laba krehsla ir eestahjusehs — wiham eedomajahs, ka pehz deenas gruhtibahm schnabitis krogā buhtu weſelibai it derigs, un eet, ar seewas atlauju, krogā, apsolidams, ne ilgal tur palikt, ka dauds ja 10 minutes. Kamehr winsch mitur draugu pulzīnā it jautri sawu laiku pa-wada, sehd wina nabaga labala puſe ahrā kamanās, nepazeetiga un dusmiga, jo no 10 minutehm ir palikuschas jaw 50, un jaw pilniga tumfa pahrlahjuse dabu. Te bei-dsot eeronahs wihrs un, dabujis sparigu spre-diki, eesehschahs, ne wahra da neteildams, pel-nito sodu pilnigi atsahdamas un fajusdams, pee dahrgahs draudsenes kamanās. Brauzot winsch islaſch sawas dusmas us nabaga fir-dsina muguras, ta ka brauzeji drihſi ween fasneefs sawas mahjas. Saimneeze iskahpi is kamanahm, eet mahja un dsird, ka wihrs atkal aibrauz; bet labi sinadama, ka winsch netahka kaiminni krogā wakareem, eekam gu-let eet, labraht mehds malzinn eedsert, wina dodahs meerigi pee dusas. Bet til ko pirmais saldais meegs to eetschutshinajis, te pee durwim teek neganti fifts un dusmigais fainneels eenahldams fahl piki bahrtees, ka wina to weenu atdahjuse krogā un aibrauzuse projam, kamehr winam tagad 8 werstes bijis jabreen pa dſiko firegu. — Tagad til seewai atdarijahs azis. Tihlit tika laudis issuhitti, sagleem dſihtees valat, bet — bija jaw par wehlu. Tumfa un tuvejahs kūnas robeshas nelahwa, wainigo sagli datut rokas.

Jelgawa. „Mit. Ztgai“ raksta: Kamehr lihds schim, isuemot Jukstes, Dalju un Tu-lumas aprinkus, senatora Manafeina rewi-nija Kursemē pastahweja eeksh tam, ka ismel-leja eesuhitas suhdsibus un peeprastija daschadus isflaidrojimus, tad nu eesahksees ihsta teefu rewiſija. Peektdeen te abrauna revidenta senatora eerehdni, revidet teefas, kas atronahs Jelgawa, un proti: ihstenais ſchtats-rats Galindo, ſchtatsrats v. Wendrichs un Hornews, kollegiju aſſori Gassmans un Deps, kollegijurats Nobilinski, hofrati Bul-dakovs Notasts, Schmidt, Klugens un Jefrinnikows.

No Sansas. Pee mums deramās deenas jaw pahrgahjuschas, bet dauds falpi palika wehl nefaderejuschi. Tas nahja zaar to, ka fainneki, redsedami, ka strahdneku nebuhs truhkums, folija dauds masak algas nelā is-gahjuscho gadu. Stipru puſi wareja faderet us wiſa gada par 40 rbt. un pat wehl leh-tak. Bet tee, kas nefadereja, ees wehl leh-

tak, jo katris gahjejs baidisees, ka nepaleek bes weetas. Un war droschi teilt, ka daschi atiſs gan. Ja ta ees arweenu us preekschu, tad gan nebuhs wairs ilgi jagaida, kad wa-rehs kalpu dabut par maiſi un apgehrbu. Jaw tagad, nesen pehz deramās deenas, sti-pris kalps peedahwajahs lahdum fainneekam lai til winu derot, zik algas dſihshot, til buh-schot labi. Saimneekam nebij wairak fai-mes wajadfigs, un tadeht to ir pa wiſma-fako algu newareja peenemt. Teekam gan mahziti, lai paneſot wifus dſihwes gruhtu-mus ar preeku. Jo gruhtaka dſihwe lahdam ſchē ſemes wiſu, jo labaki tam buh-schot tur debesis. Bet no ſchahdu mahzibū ſludinaschanahm ween nekahdas pahrlaboscha-nas naw gaidamas. Tagadejs kalpu stah-woklis prasa dseedinaschanas pee laika, un tadeht gan deretu, ka us kalpu stahwolka pahrlaboschanu tiltu greesta leelaka wehriba. Ka war tahdeem apstahlkem pastahwot ir pee kalpu lahtas isglīhtiba wairotes? Masas algas dehl teem naw eespehjams ne grahmas, nedz laikrakstus eegahdatees un laſit. Weenigo swabado laiku, tas ir svehtdeenu, tee isleetā preeksch ſatikschananhs ar pasihsta-meem, kas mehds notilt wiſwairak krogds, kur tad brandwihna un hairi ſteek apſlah-peti wiſi angſtaki zenteeni. Bet kad laudis isrihko teatrū un weesigus wakarus, kur ar-weenu gahdats par labu lahtib, tad daschi nesin ka tos nolamat. Ta pee mums, kad preeksch ſahda laika israhdiya teatrū, bija iſſuhitti ſpijoni. Pehz tam tika likti laukeli teatra israhdiſchanahm, ta ka tagad taks jaw labu laiku aplikuschas. Nedzhs waj jauna labdaribas beedribi, kas tagad ſastahdahs, eespehs tos laukeli pahrwahret! Wehlam winai labas ſelmes! (B. S.)

Is Ruzawas. 15. februari ſch. g. plft. 7 wakara, isbehga is pagasta nama areſtants Frizis Grünbergis, ſaults Fedricks Dehrin. Areſtans ir 29 gadus wez̄ un no wideja auguma. Winsch esot dalibneeks pee Tadaiku pagasta lahdes ſahdsibus. Behrno pawaſaru winsch tapa Mehmele ſanemts un nogihmets (fotografets). Winam laimejahs isbehgt is Mehmeles zeetuma, bet ar gihmetnes pa-hdibus to ſanehma Berlino polizija — Berlinē. Atbildiba par tagadejo isbehgſchanu krihtot us 3 Leepajas ſaldateem, kureem wa-jadsejis to west un apfargat. Pagasta walde gan puhlejahs, pehz behgla melledama, jo domā, ka tas uſtuotees pee kahdeem beedreem, kuri dſihwojot tanī apgabala; tomehr wiſas melleſchanas bijuschas lihds schim par welti. (L. A.)

Leepaja. Veterinarahvits Madebachs Lee-paja pee funeem pamanijis traikumi. Us ſchahdu ſinojumu polizija uſaizina wiſus ſunu ihpachneekus, teem ſwabadi nelaut ſkreet apkahrt. Suni bes kurwjeem tilks ſakerti un nonahweti.

Leepaja. 11. marta tur atnahzis pirmais ūhtijums laujamu lopu preeksch Leepajas ūbeedribas „Russian Produce Compagnie.“ Ūhtijums ūtahwot is 200 wehrscheem, kas 25 wagonos laimigi tur noſtuwuschi.

Pahr Latweeshu un Leischu isdalischanas Augſch-Kursemē Bielenstein lgs ſavā zela ap-rafsta ūno ta: Kad Leischus ſahkam meklet Kursemes augſchgalā, tad tos atronam no Subates apgabala ſahkot lihds pat Lauzes upei, kas pee Dinaburgas ee-eet Daugawā, gax wiſu Leischu robeschmalu. Schis ſtrehkiſ

dsim rauftot no weenäas puses us otru puši lihgots. Swehtdeenäas jaunelli ar jauneklehm kopa sagahjuschi palustejahs ar musiku un danzofchanu. No tahdeem dantscheem, ka Latweeschu danzo, wini nelo nesin. Wini tikai tahdus „bitschus“ un „kafalus“ ka muhsu Latweeschu mahtes mahtes un tehwi tehwi danzofchanu.

Wini fainneezibas zaurtifschana ir kreetna, jo daschs fainneels eenem pahri par tuhfsfotshu kulu kartupeli. Ja nu kuli pa 80 kap., rubli, 1,20 kap., ja pat seemä un it ihpaschi pawasari pusotra rubka gabala rehina, tad dabu wini eenemfchanas sumu finat. Makfchanas pa semi wineemi naw leelas. Sawus laukus wini wißwairak mehslo ar pisehtas mehsleem, ko tee ar leelabm mužahm un kastehm no Peterburgas laukä wed, nebihdames no prasta darba, kas pee ta leetojams, pa ko it ihpaschi kreevi winus sibo, teikdami, ka Igauni gauschi to mihlejot, braukdami, lihdsas pee „selta mužas“ fehdet un ar sihrapu apfmehretu baltmaises gabalu ehst.

Seema pee mums ir stingra, siuegs dsilfch, aulstums stiprs.

Makseniju jeb siweesta nedelu mehs Peterburdsneeki lihgjmi pawadijam. Laiks bij jauls un islusteschanas weetu papilnam. Ari no augschä peemineteem Igaunischeem bij laba dala ar saweem maseem siqjeem fabraukuschi lepno Peterburdsneeki wiſinat, kas wineem no waldibas pa to nedelu ir atlauts, par ko wineem katram pus rubulis ir jamaksa. Peterburdsneeki jokodami teiz, ka weenalga, tuvu waj tahlku jabrauz, Igaunis, pisehtu nepahrfinadams, ne wairak ne masak makfas nenemot ka trihsdesmit kap. Kad prasot, waj brauksi us tureeni un tureeni, un pa zik, tad atbildot: „To weetu gan nesinu, kungs, bet par 30 kap. braukschu.“ Tagad pa gawena laiku scheit pa Peterburgu walda klusums lihds leeldeennahm.

J. Bur mal s.

Kremenža, Wolinijas gubernä, naakti no 10. us 11. martu, is tureenes zeetuma pa gangi semes apakschä isbehguschi trihs arestanti, kas noteefati us katorgas darbeem.

Ahrsemes finas.

Politikas pahrfkats. Isgahjuschi numurä finojam, ka Berline kahds wehstuhi ihsefatajs kofets tizis nonahwets, tagad waram pasinot, ka kofeta slepkawa jakerts. Slep-kawu fauz par Sobe un winsch ir unterofzeers. No eefahluma winsch leedsees, bet kad eraudsijs leezineeku pulku, kas bija fa-faults, dot pret wini leezibü, winsch ilgali neleedsees, ta la nemas newajadsejis isklauſchinat leezineekus. Sobe tika apzeetinats Magdeburga tai brihdi, kad winsch patlaban lastja kahdä awise rakstu par sawas slepkawibas leetu. Ari agrak weesnizä tas kopa ar ziteem weesem daudskahrt bij pahrrunajis slepkawibu, it ka winam pee tahs nebuhtu nekahdas dalibas. Par peemehru winsch reis sieedamees bij teizis, ka slepkawa buh-schot kreetni duſmojees, kad tas wehlak is awischu finojuemeem buhs dabuijis sinat, ka leelako naudas datu atstahjis nokauta kofeta jostas kabata. Kad polizija apzeetinaja Sobi, tad winsch palika itin meerigs un aulsts, fazidams, ka te laikam buhſchot pahrfkatischanahs. No wifa ta redsams, ar kahdu auktu apdomibu slepkawa spehris sawus fo-

sus. Wina noboms bijis, aiseet us dſihwi Australijä, winsch til gribejis nogaidit, ka-meher ifmeklejuma pirmais karstums nebuhschot pahrgahjis, lai wehlak wareti meerigakli zelot. Par slepkawas atraschanu war pateilees kahdas weesnizas busetes mamflei. Schi bija reis pee wina redsejuse paki us wahrdu „unterofzeers Sobe“ un kad awises apraktija kofeta slepkawas isskatu, tad wina tuhlit atraduse, ka schis aprakts wa-retu sihmetees us unterofzeeri Sobi. Wina bija steigusehs leetu usdot polizijai un schi tad weegli atrada wainigo. Bes minetahs busetes mamfles usdoschanas polizija wehl tagad dſihtu nepareisahs Sandera pehdas. Par slepkawas atraschanu Berlineescheem leels preeks. — Naudas wehstuhi ihsefis kofets, kas 30 gadus bij godigi ispildijs sawu amatu, tika no wiseem mihtets un tadeht slepkawiba bija loti sadusmojuse um apbehdinajuse wiſus. Tagad wiſi jauta, kahds fods buhſchot slepkawam. Pehz Wahzijas fodu likumeem par tahdu noseedsibu nahlahs nahwes fods; tik ween keifars Wilhelms labprah ne-apstiprina nahwes spreediumus. Wifa leeta laikam tiks isschikta ahtri. —

Anglija. Usbrizeens pret ledi Dikſi, ka tagad gandrihs no wiſahm awisehm teek apgalwots, ir tik isdomats no minetas baili-gas dahmas. Ni usbrizeena weetas naw atrafas nekahdas pehdas, kas buhtu leezi-najuscha, ka tur notizis kahds kautinch jeb zihniſch. It ihpaschi no dahmas funa plehſchanahs ar usbrizeejem tad buhtu wajadsejis atlilt kahdai sihmitei, waj nu asins pilitei, jeb drehbes gabalinam. Da ka pehz dahmas stahsta slepkawahn bijuschi duntſchi, tad tee zihniña pret suni tak nebuhtu kanwejuschees winam durt, bet par brihnumu funs nelur naw eewainots. Bruhzes pee dahmas ro-kahm ir masas, ka tahs war faredset gandrihs tik ar wairofchanas glabſi, un nebuht naw domajams, ka tahs zehlufchahs no dun-tſcha. Laikam wiſs notikums pastahwejis eelch tam, ka dahma, kas nesen bij rakſtijuse awisees pret Zreem, pa lauku staigadama peepeschi eeraudsijuse diwas siwesches feeweetes, kuras turenjise par Zru slepkawahn, aif bailehmi nogihbuse un pakrituse gae ſemi (pee kam tai zehlufchahs bruhtes pee rokahm) un usmodufch, redsejuse ſewi weenu paſchu ar sawu ſuni, no kam ta ſpreeduſe, ka funs aifdsinis slepkawas.

Druſku par ehrmeem.

(Beigums.)

Ehrmus ker ari tihllös ſchahdā wiſe: ſehrajs ifſteepis no weena koka lihds otram tihlu, tanī ſchuhpojabs. Ehrman to redſot, ari loti eegrabahs ſchuhpotees, tapehz tas tuhlit pehz zilwela aifeſchanas kahpi no koka ſemē un ſchuhpojabs, bet ſchuhpo-damees ſareſchgejabs tihlla, kur tad to uoker.

Ehrmus, ka jaw to wina wahrdes peerahda, ehrmojabs zilwekam eelch wiſahm leetahm pakat, pats labi neſinadams, waj tas winam par labu jeb ſliktu war ifbotees. Stahsta, ka ehrmus, redſedams ſulaini ar puznascha mugure ſew gae riħli welket, tam darija pakat un aif mulkibas ſew riħli pahrgreess.

Schē ari gribam kahdu notikumu peeminet, kas kahdam laufmanam ar ehrmeem lee-lajds Indijas meschds notizees. Tas bij ta: kahds laufmans, kusch ar naakti mizehm andelejabs, jaux leelu Indijas meschui ee-

dams peekufa un tadeht gribija drusku at-puhſtees. Tas ifnehma weenu no fawahm naakti mizehm, uſmauzo to ſew galwā un it meerigi apgulahs. Bet kamehr winsch ta it falbi aifmidſis duſ, ehrmi, kam wina naakti mizes eelahrojabs, nokahpj it meerigi no koka ſemē, ifhem latrē pa mizei, uſleek to ſew godbihjigi galwā un wiſi atkal lihgjmi uſkahpj atpalak koka.

Pehz kahdas stundas muhsu laufmans atmofstahs, bet ka tas pahrbihstahs, kad ee-rauga, ka kaste tulſcha un wiſas naakti mizes uſlihduschaſ ehrmeem galwās. Ko mi eesahkt? Waj ar tulſchu kasti tahtak dotees? Tahddos brihſchöd padoms ir dahrgs, bet muhsu laufmanam ari ta papilnam bija. Tas ſchahdu wilnu ifdonaja: Winsch peegahja pee kastes, nonehma naakti mizi, apgræſa to trihs reies ſew ap galwu un eesweeda to tulſchajā kaste. To padarijis, winsch panehma sawu zela ſpeeki un paſlehpaſs aif kruhmu.

Wina wehleſchanas ahtri peepildijahs, jo ehrmi zits pakat zita nokahpa no koka, peegahja pee kastes, nonehma naakti mizi, apgræſa to ſew ap galwu un ar joni eesweeda kaste. Kad laufmans zereja, ka wina naakti mizes wiſas ir, tas iſlihda no kruhmu un ar sawu ſpeeki iſlihdinaja godigos ſaglus uſ wiſahm puſehm.

Ja ehrmuſ preeks ehschanas grib bruh-keſt, tad tos it weenlahrſchi noſchauj. — It ihpaschi kahri uſ ehrmu galu ir tihgeri un leopardi, kureem, tapehz ka tee newar pa kokeem kahpelet, tik reti kad ifvodahs ehrmu nokert. Jo wairak tos tſchuhſkas guledamus pahrfsteids un dſihwus aprihj. Ir plehſigi putni un daschas masakas kaku ſlakas nejmahde ehrmu galu, bet ehd ka leelaku gahrdumu.

Ehrmuſ ir tas leelakais laupitajis un rihejjs; ar leelako iffalkumu winsch ſkatahs apkahrt, waj til nedabutu ko ehst. Aifbahſtas kruhſes un buteles winsch mahl attaſit un ifdfer peemi, wiſmu jeb alu, kas traukā atrodahs. Ja tas traukū newar attaſit, tad to til ilgi dausa, lihds tas ſaplihſt. Ar ſchodu kulehmi apbrumotee ehrmi pehz ehschanas wehl pеebahſch ſchibſ kules ar angleem un uſglaba to gitai reisai.

Beidsot wehl gribam fewiſchki pahrf trim ehrmu ſlakahm rimat un proti par Schimpans, Gorillu un Orang-Utanu, kuri wiſi trihs peeder pee wezas paſaules ehrmeem.

Schimpance.

Starp wiſahm paſiħtämahm ehrmu ſla-kahm zilwekam jo wairak lihdsinahs Schimpance. Winsch uſturaħs Wakara Afrikas beſeſajds meschds pa pulfeem un, tāpat ka zitas ſlakas, dſihwo koldas no kura augeem wiſi ari pahrtēek.

Pehz zelineeku ſtahſteem Schimpance warot wiſus nehgera darbus ſtrahdat Gekſch Lango kahds dabas pehtitajis redſeja Schimpans, kusch uhdni peeneſa, maltu if mescha atneſa, istabas ſlauzija, galdus apħħajha un wehl zitnus darbus ſtrahdaja. Weenreis minetais ehrmuſ ſaſlima; peħsaultais ahrſts no laida aſini un tas ifweſelojahs. Pehz gada laika tas ari otrreis palika ſlims, kad ahrſts atnahza, tad tas tuhlit ifſteepa roku un dewa jaux ſihmehm manit, lai laiſch aſini.

Gs redſeju, ſaka Buffons, kahds dabas pehtitajis, ka schis ehrmuſ ſaſwezinajahs ar paſiħtämahm personahm, ka winsch tos pa-

laida un ar teem seereja, it ka weens no winu beedribas lozelkeem buhdams. Es redseju, ka tas preefhdahs pee galda, istibstija salweti, noslauzija ar to muti, isleetaja dakschinas un karoti preefch baribas eebahschanas muti, eelehja glahs dsehreenu un, ja pagehreja, tad ari peedaufija us weselibu, panehma tehjas glahs, uslila us galda, eebehra zukuru, eelehja tehju, un kahwa, eepreefch tas dsehra, drusku atdsit un to wisu winsch darija sawa funga mahjeenam paklaufidams, daschreis tas pat pehz sawas eegribas to darija. Schis dsihwneeks loti mihloja saldumus; winsch dsehra ari masä mehrä wihi, bet jo wairak peenni, tehju un zitus saldus dsehreenus. Bet redseet, ko Buffons wehl bij atstahjis ne-eewehrotu, faka Latrells, kahds zits dabas sinatneeks. Schis ehrms, pee Buffona dsihwodams, bija eemihlejis kahdu dahmu, kura daschreis pee dabas sinatneela atnahza, un schi mihlestiba bij pee wina eelsch stipras firdibas pahrehtufoes.

No schi laika ehrms kram wihrischkim, kusch tam tuwojahs, usbruks ar mihi un, ja tas zaur behgshamu nemelleja glahbtees, stipri nopehra. Beenigi Buffonam, ka sawam fungam, tas no sawa piktuma nela nelika manit. Scho ihpaschibü ari pee ziteem ehrmeem eewehroja.

Nezik gadu atpakal wisi Parises eedsihwotaji, faka Boatars, gahja us svehru dahrzu, lai redsetu Schakalini, jaunu Schimpanses mahtiti. Wina bija laba, lehna un laipna; ta it labi pasina tos zilwekus, kuri winu daudskahrt apmelleja un tadeht ari tos laipnak nela zitus usluhloja. Ja us winas sadusmojahs, tad ta eelihda stuhri, un, it ka nokults behrns tik ilgi raudaja, lihds tai peedewa. Schakelina bija wehl it jamma (ta bija $2\frac{1}{2}$ gadu weza), bet prahs winai bija loti gudrs; es peewedischu diwus peemehrus, kusch pats ar sawahm azim redseju. Kahds no manim winas istabä eenahzis, nowilka zimdu un uslila tos us galda; Schakelina winus tuhlit panehma un gribaja apwilkt, bet tas winai ne-isdewahs, tadeht ka manza kreisahs rokas zimdu us labahs; winai parahdiya mischchanos un pehz tam ta nekad tos nepahrmannijs. Werners, labakais nodishwneeku apraktitajeem, gribaja winu us papihra ussijmet. Schakelina loti brihnejahs, kad redseja, ka winas issfats arweenu wairak un wairak us papihra parahdijahs; beidsot ta ari apnehmahs sihmet. Winai eedewa papihra un sihmuli; ta it lepni pee galina preefhdahs un ar leelu preeku uswillka schahdas tahdas nefaprotamas sihmes; bet tapehz, ka ta ar wisi spehlu speeda sihmuli, tas saluhfa un winai paschaj zaur tam pataifija leelas behdas; lai to apmeerintu, winai no jauna nospizeja sihmuli un zaur preefhdahs pamahzita, ta dauds weeglaf winu sawa roka tureja. Schakelina eewehroja, ka skunstneeks pee sihmeschanas daudskahrt nehma sihmuli muti, tadeht ta, it ka ihits skunstneeks, panehma sihmuli muti, un ta ka wina to neween apflapinaja, bet ari tam galu nokoda, tad drihs sihmeschanai wajadseja meeru mest. Schakelina proweja ari schuht, bet kad ta schuhdama kram reis ar adatu few eeduhra pirkstos, ta dusmigi atmeta schuwelli un ar weiskeem lehzeeneem sahka pa wirwi danzot, kura turpat winai pahri bija isstepta.

Schakelina bija funs un kakis, kusch ta loti mihleja un par nakti pee few guldinaja. Ja tee abi fastrikdejahs, tad ta tos fakuhla, lai dsihwo meerigi.

Nabaga Schakelina bija eeraduse, few kram rihtu muti aufstâ uhdens masgat. Alustais uhdens un klimats, kusch loti no karsta Afrikas klimata isschikirahs, iszehla pee winas kruhshu slimib, no kuras ta nomira.

Grampre, kahds Frantschu juhreas ofizeers, kusch wairak gadus Angolâ usturejahs, raksta no Schimpanses ta: Schi ehrma prahs ir pateeji apbrihnojams. Schimpanse tapat ka wisi ziti ehrmi, eet us wifahm tschetrachm kabjahn, bet pee koka atstatedamees, wina ari war us pakakkahjahn eet. Nehgeri bishstahs winu satilt, jo tas ir negants un taphetz negreesch wis teem zefu, bet sagrabis wehdu fkrej wirsu. Mulkee nehgeri tura Schimpanses par sweschu tautu, kura winu semé us dsihwi apmetufoes un tik tadeht ween nerunajot, lai netiltu pee darba pesspeesti. Ilgi man nelaimejahs Schimpanse useet, tas pats ofizeers stabsta, beidsot tatschu es atradu us kahda kuga weenu mahtiti. Wina bija loti lehna un kahwahs fewi ismehrit. Us pakak kabjahn pazehlusfees ta bija 4 pehdu 2 zoli un 8 lihnu angsta; rokas winai sneedsahs weseli zolu pahri par zeleem; us muguras tai bija dseltana spalwa u. t. i. pr.

Waretu dauds no scha ehrma samanas stabstitt, bet nemsim peemehra deht til tos retakos. Schi Schimpanse eemahzijahs kuga krahns kurnat un pa kurnaschanas laiku uswaltet, lai degoschas ogles ne-iskristu un nelaime nenotiltu. Ja krahns iskurejahs, tad wina steidsa to mases zepejam pasinot, kusch tad ari nekawejahs ar mihi nahkt. Schis pats ehrms ari palihdseja matroscheem pee dascheem kuga darbeem, ka sehgelu eethschanas un wehl ziteem.

Lihds Amerikai winu ne-aifweda; zelâ tas nomira. Otrs kuga kapteins winu par ne-patefu nostrahpeja; ta it meerigie fahpes paneja, bet no tahs deenas wairs pee ehschanas nebiha peedabonama, ta ka pehzgal aif bada nomira. Wisi kuga laudis to ka nomiruschui draugu apraudaja.

Kahds Anglu dabas pehtitajs, Broderips parahdiya Londona weenai jaunai Schimpansei speegeli. Dsihwneeks ar leelu isbrihnischchanas skatijahs drihs us Broderipu, drihs atkal speegeli, gahja ap to paschu rinku ar rokahm taustidams, waj wina beedris ne-atrodahs aif speegela: beidsot tas sahka pats sawa tehlu speegeli skuhpstiit. Meschoni, pirmo reis, kad eeraugot speegeli, stabsta, tapat darot.

Bet apskatisim, ka schi ehrmi swabadibâ dsihwodami isturahs. Zelineeki tos gandrihs arweenu fastop pa pahrem, tehwini un mahtiti: no ta mehs spreesham, ka wineem kram sawa, ta fakot peelaulata feewa. Schimpanses dsiwo masds harda pa mescheem un taifa few no koku fareem un lapahm teltis. Tahda wihsa iszelahs masi Schimpanses fahdshi, no kureem wineem jo weeglaki eespehjams pret eenaidneeku atturetees. Ja gahdahs, ka zilweks, wineem usbruhdam, zaur schauschanu kahdu ewaino, tad ziti jo mahfliji ewainotam ifsem eeschanto lodi jeb bultu, usleek dseedinadamas fahles us winas un beidsot fahrtigi ewainojumu apseen ar koka misu.

Schimpanses sawas teltis tik tad dsihwo, kad flimi, wisi zitu laiku wini pawada

kokos. Mahtite dsemde weenu behru, kuth ta loti mihle un arweenu flaidru tura. Majo behru wina nesa us rokahm, bet jo wajadsigs us tablu zetu dotees, tad masais rahyjahs winai us muguras. Tehwisch tuhlit, kad behrns isaudsis, isdzen to is sawas telts, lai melke pats few pahrtifikhanu un ustren. Tehwisch loti mihle sawu feewu, un ja gadahs, ka tee fastop zilweku, tad tas ar mihi un akmineem apbrunojees, pazekahs us pakakkahjahn un gaida, lihds mahtite ir pagahjuje labu gabalu us preefch, tad winsch swesch akminius pee malas un dodahs mahittei pakat.

Gorilla.

Tapat ka Schimpanse ir zaur sawu lihdschchanos ar zilweku eewehrojams tizis, ta Gorilla atkal zaur sawu leelumu un stiprakais no wiseem lihds schim pasifstameem ehemmeem, jo wina augstums sneedsahs lihds $6\frac{1}{2}$ pehdu. Meesa winam ir ar puslihds garahm spalwahm apauguse, gihmis pliks, tumschibruhns jeb melns, deguns plats un rokas beidsahs milfigos ihfchtdos. Winsch dsihwo seeme-wakara Afrikas leelajds meschds, kutas, ka kungs un waldneeks, pahr wiseem ziteem dsihwneekem walda. Tas nebihstas neweena radijuma, pat zilweka ne, kura winsch usbruhk un pehz ihfas spehloschanas tam daschreis dsihwibas swazi ispuhisch.

Orang-Utangs.

Schis ehrms eenem widus stabwolli starp Schimpanse un Gorillu. Pehz sawas isskatas winsch ir salihdschchanas ar Schimpanse, bet pehz sawa spehla un leeluma ar Gorillu. Wini atron beenigi us Borneo un Sumatras salahm, no kureenes to loti reti us Eiropu atwed. Winam narw schodu kules nedf astes; tas isaug lihds 4 pehdu angustumä un fasneefs pee-auguscha wihra refimumu. Spalwa tam kastani bruhna, galva resna, kalks ihfs, rokas loti garas un sneedsahs gandrihs lihds seemei, spalwa us preefch-rokahm eet pret eltoni augdama, ihfchtdis bes naga, ausis loti zilweka ausim lihdsfigas, lihpas plahnas, gihmis filgans un bes spalwahm. Winam ir ihfs faspeests deguns, plata mite un gar abeem denineem un us pakauscha garei mati. Ar koka peepalihdsibin tas tapat war eet stabwu ka zilweks. Wini gandrihs beenigi usturahs kokos, no kureem tik tad nokahpi, ja pastahwigi fausfs laiks atmetahs un teem loti slahyst.

Wezus ehrmus, tapehz ka tee loti nitni, us Eiropu nekad nenowed, bet jo wairak behrnu, kuri pehz daschahm sinahm, loti ahtri ar zilweku apronotees. Schi gribam saweem laftitajeem masi Orang-Utanu apfahit, kusch atradahs Holande, Oranijas Printscha svehrnizä.

Minetais ehrms bija mahtite, kahds $2\frac{1}{2}$ pehdas angustumä. Eelsch winas nekad nebiha laumums nedf meschoniba useetami. Bes ka buhru par eekoschanu ko bihtees, wina wareja roku pee mutes turet. Wina bija behdiga, mihleja sacheedribu un zeenija to, kusch pret wina mihsigi isturejahs. Ja wina newaredama zilwekam lihdsi tikt, tapehz ka bija preefhdeta, weena palika, tad ta ihmifuse un neschehligi brehldama wahrtijahs pa semi un kram drahnas gabalu, ko dabuja, lupatas spehlsa.

Wina ehda wisi, ko tai dewa, bet zepefchi un siwis bija winas mihtakais ehdeens.

